

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

για τη
δημιουργία ενός "πολού" σύσπειρωσης
της εκσυγχρονιστικής Αριστερας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΓΕΝΙΚΑ

1. Γενικός Στρατηγικός Στόχος
2. Επιλογές που έχουν απορριφθεί
3. Η "ενεργη" επιλογή

II. Ο ΠΟΛΟΣ

4. Το ιδεολογικο-πολιτικό στίγμα
5. Η κοινωνική αντιστοιχία
6. Πρυποθέσεις υποστήριξης
7. Οι "μορφοποιήσεις"

III. ΟΙ "ΜΟΡΦΕΣ" ΤΟΥ ΠΟΛΟΥ

8. Ο Κ.Σ., ως εκφράστης και φορέας "μη-θεσμοποιημένης" μορφής
9. Ο Όμιλος, ως θεσμοποιημένη μορφή του πολού
10. Ο ρόλος του Ομίλου
11. Προβλήματα του "δυισμού"

IV. Ο Κ.Σ., ΩΣ ΜΗ-ΘΕΣΜΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΟΥ

12. Εσωκομματική δραστηριότητα
13. Επιλεκτικές προσεγγίσεις
14. Επιλογή των "ομοκεντρών κυκλών"
15. Το ηγετικό προφίλ
16. Παραμετροί του ηγετικού προφίλ

V. Ο ΟΜΙΛΟΣ, ΩΣ ΦΟΡΕΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΟΥ

17. Ο Όμιλος και ο Κ.Σ.
18. Το πολιτικό ευρος του Ομίλου
19. Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας
20. Πολιτικό και Κοινωνικό υψος και ηθος

VI. ΚΑΠΟΙΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

21. Στελέχωση
22. Τρόπος λειτουργίας

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

για τη
δημιουργία ενός "πολού" συσπειρώσης
της εκσυγχρονιστικής Αριστεράς

I. ΓΕΝΙΚΑ

1. Ο γενικότερος στρατηγικός στόχος παραμένει η συμβολή στον εκσυγχρονισμό της ελληνικής κοινωνίας. Απαραίτητο μέσο για την προώθηση αυτού του στόχου είναι η δημιουργία ενός εκσυγχρονισμένου και εκσυγχρονιστικού αριστερού πολιτικού φορέα.
2. Οι επιλογές της προώθησης του μερίζονος στρατηγικού στόχου είτε με προσπάθεια μετεξέλιξης υπάρχοντος πολιτικού φορέα [του ΠΑΣΟΚ], οπερ προϋποθέτει την "καθολική διαδοχή", είτε με τη δημιουργία ενός Εξ'υπαρχής νέου φορέα με τις "κατάλληλες" προδιαγραφές, οπερ συνεπάγεται την αποχώρηση από το ΠΑΣΟΚ τώρα, έχουν - και σωστά - απορριφθεί.
3. Η απομενούσα και "ενερχή" επιλογή είναι η δημιουργία ενός πολιτικού πολού αναφοράς, ο οποίος στην διάρκεια της μεταβατικής περιόδου και - ιδίως - σε κάθε "δεδομένη στιγμή" θα επηρεάζει αλλά και θα μπορεί (εν δυνάμει) να προσελκύσει κατά διαφόρους - αναλόγα με την συκυρία - τρόπους:
 - ένα μεγάλο τμήμα του σημερινού ΠΑΣΟΚ,
 - ένα σημαντικό τμήμα των δυνάμεων που, συντεταγμένες ή μη, θα αποδεσμευονται (οχι υποχρεωτικά οργανωτικά) από την σημερινή Αριστερά,
 - κοινωνικές (και πολιτικές) δυνάμεις της ευρύτερης Αριστεράς που έχουν "αποχωρήσει" χωρίς να έχουν περιθωριοποιηθεί, και
 - κοινωνικές δυνάμεις που ανήκουν στον χώρο της κοινωνικής ανταποκρισης του πολού [όπως αυτός ορίζεται πιο κάτω, σημ.5], αλλά σήμερα είναι εκκλωβισμένες στα συντηρητικά κομμάτια.

II. Ο "ΠΟΛΟΣ"

4. Το ιδεολογικο-πολιτικό "στιγμα" του ζητούμενου πολού - πολυ γενικά και σχηματικά - σήμερα θα μπορούσε να περιγραφεί από τους όρους "δημοκρατική σοσιαλιστική ευρωπαϊκή αριστερά". Οι όροι αυτοί, όμως, - ο καθένας ξεχωρίστα και όλοι μαζί - χρηζουν σημαντικής επεξεργασίας και εξειδίκευσης, πράγμα που αποτελεί και πρωταρχική υποχρέωση και καθήκον. Στοιχεία αυτών των επεξεργασιών υπάρχουν στα βασικά κείμενα που έχουν δημοσιευτεί από τον Κ.Σ. ως σήμερα. Αλλά απαιτείται παραπέρα εξειδίκευση και συστηματοποίηση αυτού του υλικού.

5. Ο ζητούμενος πολός πρέπει να φιλοδοξεί να βρει κοινωνική αντιστοιχία και παράλληλα να συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό:
- των "δυνάμεων της εργασίας", όπως αυτές προσδιορίζονται στις "θέσεις",
 - των ομάδων "κοινωνικής πρωτοπορείας", χωρίς τη φθора που έχουν υποστεί οι όροι, και - κατά κυριο λόγο - της νεολαίας και της *intelligencia*, και
 - των πραγματικών νέων κοινωνικών κινήματων (γυναικών που δεν είναι "φεμινίστριες", οικολόγων που δεν είναι "αντιδραστικά ουτοπικοί", καταναλωτών που δεν είναι "καταναλωτικοί", κλπ).
6. Για να αποκτήσει υποστήριξη ο ζητούμενος πολός θα πρέπει:
- να διαμορφώσει "ηγεμονικό" ιδεολογικό προσανατολισμό,
 - να καταθέσει αξιολογητική και ρεαλιστική πολιτική πρόταση,
 - να προβάλει και να εκφράζεται από πολιτικά και κοινωνικά φερέγχυα πρόσωπα (ηγεία και στελέχη).
7. Ένα πρόσωπο και ο "περίγυρος" του έχουν κάποιο όριο ως προς τη δυνατότητα να αναδειχθούν και να λειτουργήσουν ως "πολός", με την παραπάνω έννοια. Αυτή η δυνατότητα έχει αξιοποιηθεί στο maximum και με ιδιαίτερη επιτυχία ως προς την προς την κοινωνία προβολή της. Έχει, όμως φτάσει - αν δεν έχει υπερβεί - τα όριά της. Ο πολός πρέπει πια να αποκτήσει θεσμοποιημένη ή/και μη μορφή. Έχει ήδη την δεύτερη. Μπορεί και πρέπει πια να αποκτήσει και την πρώτη.

III. ΟΙ "ΜΟΡΦΕΣ" ΤΟΥ ΠΟΛΟΥ

8. Ο Κ.Σ., ως εκφραστής του πολού και - για κάποιο ακόμα χρονικό διάστημα - φορέας της "μη-θεσμοποιημένης" μορφής του, θα πρέπει να συνεχίσει να αξιοποιεί τις οργανωτικές [και πάλι, θεσμικές ή μη] δυνατότητες που προσφέρει το ΠΑΣΟΚ για τη συσπείρωση στελεχών γύρω από τις θέσεις, τις προτάσεις και την πρακτική του. Η προσπάθεια αυτή θα πρέπει να αναπτύσσεται - παράλληλα με την ευρύτερη κοινωνία και τη βάση του ΠΑΣΟΚ - σε όλα τα πεδία όπου θα "παίχτει" η μάχη για το "νέο ΠΑΣΟΚ" ή ... τα "νέα ΠΑΣΟΚ", μετά την αποχώρηση του ΑΓΠ. Τρία τουλάχιστον τέτοια πεδία μπορούν να εντοπιστούν:
- η Κεντρική Επιτροπή,
 - οι Τομεακές και Περιφερειακές Οργανώσεις, και
 - η Κοινοβουλευτική Ομάδα.
9. Φορέας θεσμοποιημένης εκφράσης και πολιτικής παρουσίας του πολού θα πρέπει να είναι ο Όμιλος. Με αυτή την έννοια ο Όμιλος έχει να παίξει διπλό ρόλο. Απ'τη μία - επίσημως - θα είναι χώρος διαμορφώσεως πολιτικών θέσεων και προτάσεων. Απ'την άλλη - και ανεξαρτήτως από την οποια επιθυμία - θα είναι και θα αντιμετωπίζεται απ' όλους τους τρίτους ως πολιτικός φορέας. Αρα όχι μόνον οι δημοσίες παρεμβάσεις του αλλά και η πολιτική φυσιογνωμία και πρακτική του θα είναι αντικείμενα δημοσίας κριτικής.

10. Ο ρολός του Ομίλου ως πολυ πολιτικής δράσης και συσπειρώσης θητει μερικά προβλήματα που πολυ λιγο έχουν αντιμετωπιστει μεχρι σημερα. Τα κυριότερα απο αυτα είναι :
- το πολιτικό ευρος που φιλοδοξει να καλυψει και που θα απεικονιζεται (αλλα και θα "ερμηνευεται") απο το στελεχικό του δυναμικό,
 - το οργανωτικό του σχήμα και οι αντιστοιχες πρακτικές και λειτουργίες του, που θα προσδιορίζουν κρίσιμα στοιχεία του εκσυγχρονισμού στο πολιτικό επίπεδο τον οποίο προωθεί και ευαγγελιζεται,
 - το πολιτικό υψος και ήθος που θέλει να επιβάλλει και το οποίο εκφράζεται απο το κοινωνικό και πολιτικό προφίλ των προσώπων που θα ενταχθούν σ'αυτον - ιδιαίτερα στην πρώτη οργανωτική φάση.
11. Αυτός ο "δυόσμος" εμπεριέχει κινδύνους αντιφατικότητας στη λειτουργία του Κ.Σ. και του Ομίλου, που θα λειτουργούν σε δυο διαφορετικά πλαίσια, με διαφορετικούς ορους και περιορισμούς. Ο πρώτος "κάνει πολιτική" μέσα απο τον κομματικό του φορέα, και μαλιστα στο ηγετικό επίπεδο. Ο δεύτερος "απλώς προβληματίζεται" και έχει την πολυτέλεια να περνει θέσεις που υποκεινται σε ασθενέστερους πολιτικούς καταναγκασμούς. Η "συγκρούση" μεταξύ της πρακτικής του ενός και των θέσεων του άλλου δεν μπορεί να θεωρείται απίθανη. Το πρόβλημα είναι συνυφασμένο ιδίως με θέματα που, στις συζητήσεις μας, έχουν θεωρηθεί ως "πιθανά σημεία ρήξης". Εκεί η θέση και των δυο θα είναι ιδιαίτερα δύσκολη. Το πρόβλημα δεν έχει ευκόλη λύση. Εδώ απλώς "τιθεται" για να αποτελέσει αντικείμενο προβληματισμού.

IV. Ο Κ.Σ., ΩΣ ΜΗ-ΘΕΣΜΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΟΥ

12. Στο "ατύπο" επίπεδο ο Κ.Σ. θα πρέπει να κινείται αυστηρά μέσα στα θεσμικά πλαίσια του ΠΑΣΟΚ. Αυτό θα είναι και μια ένδειξη του πολιτικού ήθους του "πολού". Αλλα, με την "νομιμοποίηση" - εστω και ... "βουβών" - τάσεων και λαμβανομένης υποψη και της συγκυρίας, που δεν επιτρέπει παληότερες πρακτικές αποκεφαλισμών και "εξωπεταξεων", οι βαθμοι ελευθερίας των εσωκομματικών κινήσεων είναι αυξημένοι και ποιοτικά διαφοροποιημένοι.
13. Οι επιλεκτικές προσεγγίσεις στελεχών - και στα τρία επίπεδα που προσδιορίζονται στο σημ.8 παραπάνω - στη βάση και των τριών κειμένων που κατατέθηκαν στο Συνεδριο αποτελούν όχι μονον μια νέα δυνατότητα αλλα συνιστούν υποχρέωση και ένδειξη πολιτικής συνέπειας.
14. Η "επιλεκτικότητα" ως προς τις εσωκομματικές συσπειρώσεις είναι λογικό να παρουσιάζει δυσκολίες. Τα οποία κριτήρια προσκρούουν στο ότι η συνθεση του στελεχικού δυναμικού του ΠΑΣΟΚ είναι δεδομένη. Εν πολλοίς είναι αποτέλεσμα των γνωστών διαδικασιών επιλογών και απομακρύνσεων καθώς και της αποσυρσης αξιολογών στελεχών λόγω

1
απογοήτευσης. Έτσι, η χρήση "αυστηρών" κριτηρίων μπορεί να αποβεί πολιτικά αναποτελεσματική. Ενώ, απ' την άλλη, η αποδοχή ελαστικών κριτηρίων κινδυνεύει να μεταφέρει προβληματικότητες πρακτικής αλλά και "έξωθεν [μη] καλής μαρτυρίας" στον νέο "πόλο". Η επιλογή των "ομοκεντρών κυκλών", ασκουμένη με ιδιαίτερη προσοχή και διακριτικότητα, είναι δυνατόν να συνδυάσει την πολιτική αποτελεσματικότητα, ως προς τη μεγιστοποίηση του τμήματος του ΠΑΣΟΚ που θα επηρεαστεί και τελικά θα προσελκιστεί από τον πόλο, με την αποφυγή συμβιβασμών που θα διακυβεύαν τη φυσιογνωμία και την ευρύτερη κοινωνική απήχηση-του.

15. Η αλλαγή της πρακτικής και του προφίλ του Κ.Σ. "επ' το ηγετικότερον" ίσως να είναι ήδη καθυστερημένη. Ο πόλος, υπό τους σημερινούς όρους του πολιτικού παιχνιδιού, πρέπει να διαθετεί - ή να διαθέτει "και" - ορατό "πρωθυπουργό". Δεν αρκεί - ως θα εδεί - να διαθέτει ένα αξιόπιστο κυβερνητικό πρόγραμμα και επαρκές - ποσοτικά και ποιοτικά - στελεχικό δυναμικό.

16. Η δημιουργία του ηγετικού προφίλ στηρίζεται στην επιλογή:
- των θεμάτων στα οποία γίνονται δημοσιές παρεμβάσεις,
- των "συνομιλητών", [μέσα και έξω από το ΠΑΣΟΚ],
- του χρόνου, και
- του τρόπου παρέμβασης.

Για όλες αυτές τις παραμέτρους χρειάζεται διαμόρφωση συγκεκριμένων επιμέρους τακτικών επιλογών, οι οποίες να αποτελούν τον γενικό - τουλάχιστον - κανόνα που θα ισχύει και για την κατάρτιση μεσοπρόθεσμων προγραμμάτων δραστηριότητας αλλά και για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών που θα διαμορφώνει η συγκυρία.

V. Ο ΟΜΙΛΟΣ, ΩΣ ΦΟΡΕΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΟΥ

17. Είναι αδύνατον να "αποσυνδεθεί" ο Όμιλος από τον Κ.Σ. και υπάρχουν ισχυρές αμφιβολίες για τη σκοπιμότητα μιας τέτοιας επιλογής. Και αυτό όχι μόνον για λόγους δεοντολογίας και πολιτικής ηθικής η γιατί "δεν θα πείσει κανένα". Η μη συμμετοχή του στα οποία "όργανα" του Ομίλου, για κάποιο διάστημα, ίσως λύνει μερικά "πρακτικά" προβλήματα και του Ομίλου και του Κ.Σ., αλλά δεν μπορεί να διαρκέσει για μεγάλο χρονικό διάστημα, που είναι συναρτημένο με την ευρύτερη πολιτική συγκυρία. Είναι και αυτό ένα θέμα που πρέπει να αντιμετωπιστεί σύντομα.

18. Το πολιτικό ευρος του Ομίλου - ιδιαίτερα στην πρώτη του εμφάνιση που θα αποτελεί αντικείμενο διεξοδικής διερεύνησης από τον Τύπο και την κοινή γνώμη - θα σηματοδοτείται από τα πρόσωπα που θα συμμετάσχουν στην ίδρυση και την πρώτη πλαισίωση του. Η διακήρυξη και τα άλλα ιδρυτικά του κείμενα θα αποδειχθούν, δυστυχώς, μάλλον δευτερευόντα και "όλως επικουρικά" στοιχεία. Για τη συνθεση των πρώτων καταλόγων των ιδρυτικών - πέραν των "13" - και σε συμβατικούς όρους της τρέχουσας πολιτικής πραγματικότητας, προτείνεται :

- να συμμετεχουν προσωπα απο ολοκληρη αν ει ναι δυνατον την Αριστερα, με το κυριο βαρος - οπως ει ναι φυσικο - σε εκεινους που βρισκονται στον ευρυτερο χωρο του ΠΑΣΟΚ και στους ανενταχτους,
[σηματοδοτηση του πολιτικου ευρους]
- να μην συμμετεχουν στην ιδρυση του Ομιλου επωνυμα κομματικα στελεχη κανενος κομματος, ουτε η ιδιως του ΠΑΣΟΚ,
[σηματοδοτηση της "ανεξαρτησιας" απο κομματικους μηχανισμους και ιδιως απο το επισημο ΠΑΣΟΚ]
- να συμπεριλαμβανονται και προσωπα που ζουν και δρουν στην επαρχια καθως - "λελογισμενα" - και στο εξωτερικο.
[σηματοδοτηση της "εθνικης" εμβελειας της προσπαθειας]

19. Το οργανωτικο σχημα και οι αρχες λειτουργιας του Ομιλου πρεπει να αντικατοπτριζουν - προσαρμοσμενες στην κλιμακα και τις λειτουργικες αναγκες ενος Ομιλου Προβληματισμου - τις αρχες δημοκρατικότητας που προωθουν και ευαγγελιζονται τα μελη του για την κοινωνια. Εχει γραφτει πως "ειναι αδυνατη η προαχωρη της δημοκρατιας (η η κοινωνικοποιηση της κοινωνιας) απο ενα φορεα που δεν μπορει να λειτουργησει δημοκρατικα ο ιδιος (η να κοινωνικοποιησει τον εαυτο του)." Ο Ομιλος πρεπει να κανει αυτη την αρχη κεντρικο συνθημα και πρακτικη του, χωρις ομως αυτο να απονευρωνει τη δραστηριοτητα του και απο "Ομιλο αναπτυξης Προβληματισμου" να τον κανει "Ομιλο ατερμωνων συζητησεων". Δεν θα πρεπει, ωτοσο, να διαφυγει πως ενας Ομιλος Προβληματισμου εχει μεγαλυτερες απαιτησεις "δημοκρατικης ανοχης" απο ενα κομματικο φορεα.
20. Οπως σημειωθηκε και πιο πανω [σημ.17], ο Ομιλος - ιδιως στα πρωτα του βηματα και πριν δωσει σαφη δειγματα γραφης αλλα και μεσα στο κλιμα πολιτικης αναξιολοπιστιας που επικρατει - θα αντιμετωπιστει κυριως με την μεθοδο της "διυλισης" των ονοματων που θα δηλωνουν συμμετοχη. Το πολιτικο και κοινωνικο υφος και ηθος αυτων των προσωπων θα ει ναι καθοριστικα στοιχεια της κοινωνικης ανταποκρισης που θα βρει ο ιδιος ο Ομιλος. Για τουτο προτεινεται ο περιορισμος του αριθμου των ιδρυτικων μελων [κυκλος των "75"] σε επιπεδα που θα ει ναι δυνατη η εφαρμογη αρκετα αυστηρων κριτηριων. Το οποιο πολιτικο "κερδος" αναμενεται απο την ανακοινωση μακροσκελων καταλογων μπορει να "ισοφαριστει" απο το "κοστος" που θα προκυψει με μονο τον σχολιασμο [συνηθως κακεντρεχη] που επιφυλλασσει η κοινωνια μας για τα μελη της, ακομη και αν δεν υπαρξουν συγκεκριμενες "αστοχιας". Αλλωστε ολοι εχουμε καποιες "γκριζες" πτυχες στην προσωπικη μας ιστορια και/η προσωπικες αντιπαθειες στους επαγγελματικους, πολιτικους η κοινωνικους χωρους απο τους οποιους εχουμε περασει. Απο εκει και περα οσο μακροσκελεστερος ει ναι ο καταλογος τοσο μεγαλωνουν οι πιθανοτητες "αστοχιας".

VI. ΚΑΠΟΙΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

21. Ο Ομιλος - περα απο τα προσωπα που θα του προσδιορισουν το πολιτικο και κοινωνικο του προφιλ αλλα που στην πλειοψηφια τους δεν εχουν διαθεσιμο χρονο - πρεπει να πλασιωθει απο την αρχη με μικρο/μεσαια στελεχη. Τα στελεχη αυτα, απ'τη μια, θα στηριξουν τις δραστηριοτητες του Ομιλου στο πρακτικο επιπεδο και απο την αλλη ειναι "εν δυναμει" φορεις νεων ιδεων, νεων προτασεων και νεας προοπτικης.
22. Τελος, ο Ομιλος δεν πρεπει να προσπαθησει - απο ενα σημειο και μετα - να λειτουργησει "φτηνα". Ισως το πρωτο βημα προς τον εκσυγχρονισμο να ειναι η αποδοχη μιας διαφορετικης αντιληψης για τον τροπο πρακτικης λειτουργιας. Η οικονομικη συμβολη σε μια προσπαθεια ειναι το ελαχιστο δειγμα στρατευσης στην ιδεα που η προσπαθεια αυτη υπηρετει. Προταση για τα θεματα αυτα συνοδευει τουτο το σημειωμα.